

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno trisop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“ in
na starem trgu. — v Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 60“.

Dopisi in naročnina naj se blagovo-
ljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gori-
ci Via del Municipio v Kalistrovi hiši
III. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Občni zbor slov. polit. društva „Sloga“ v Gorici

je bil večer 12. t. m. prav dobro obiskan. Udeležilo
se je zborovanja nad 100 društvenikov, mej katerimi
smo videli zastopane vse stanove našega naroda. Bilo
je mej njimi 5 gg. dež. poslancev, lepo število č. gg.
duhovnikov, gg. županov, velikih in malih posestnikov,
trgovcev in tudi gg. narodni učitelji niso pozabili po-
kazati, da jim so svete narodove zadeve.

Prav je rekel g. predsednik v svojem pozdravu
do gg. društvenikov, da mu je tako sijajna udeležitev
najboljše poročilo za boljšo bodočnost našega naroda,
ker živo tli mej rodoljubi plamen narodne ljubezni,
zavest, da treba o tako osodopolnih časih stati na
straži in braniti narodne pravice. Ravna se prav za
nas Primorske Slovence za našo prihodnjo osodo.

Iz letnega poročila tajništva, katero je prebral
g. Povše, ki je predsedoval skupščini, posnemamo, da
je društveni odbor imel 10 odborovih sej in da je dru-
štvo imelo 3 občne zbornice, enega v Dornbergu, dru-
gaga v Kviškem in tretjega v Kobaridu, oba poslednja
taborja sta imela na tisoče obiskovalcev in namen ja-
viti presv. cesarju in celemu svetu, da na obalah A-
drije in ob Soči živi krepki slovenski narod. Poročilo
omenja ces. odgovora, ki se hrani v društvenem ar-
hivu v radostni spomin.

Denarnično poročilo bere tudi g. P., ter se iz-
volijo kot pregledovalci računov gg. vikar Grča, nad-
učitelj Komarc in Karol Prinčič.

Predsednik odda vodstvo obravnav. č. g. pod-
predsedniku vik. Mašera, on sam pa bere obširno pe-
ticijo, v kateri se prosi vis. dež. zbor, da bi blagovolil
vse učiniti, kar bi zamoglo hirajoči kmetijski stan ob-
varovati še večih rev in propada, ki mu preti po sla-
bih letinah, preobilnih davkih in drugih raznovrstnih
družinskih razmerah. Peticijo je skupščina sprejela
in novi odbor jo ima takoj izročiti vis. dež. zboru.
(Tudi mi jo hočemo celo v prih. listih priobčiti. Ur.)

Potem je poročal dež. poslanec g. Faganel o bol-
nišničnih stroških in o potrebi, da bi se domovna pra-
vica preustrojila. Zbor hvaležno pritrjuje nasvetu g.
govornika in sklone, da se takoj tudi ta peticija dež.
zboru poda. (Tudi to zanimivo peticijo objavimo v
prih. listih. Ured.)

Vršile so se potem volitve novega odbora in
predsednika. Za predsednika bil je soglasno „per
acclamationem“ izvoljen gosp. Povše, ki se je po
ponovljenem navdušenem zahtevanju vseh gg. društve-
nikov vdal volji skupščine ter prevzel mu tako sijajno
zaupanje izrazujočo volitev in obljubil, da bo skrbel
vestno in neutrudljivo za to narodno društvo. Prosi
le še, da ostanejo vsi gg. društveniki složni, ker če
kedaj, je gotovo sedaj potrebna naj večja sloga vseh
rodoljubov. Zbor navdušeno odgovarja in obeta pred-
sedniku pošteno podporo.

Slednjič se je vršila volitev novega odbora in
izvoljeni so kot odborniki gg.:

Andrej Kocijančič, deželni poslanec in velepo-
sestnik v Podgori.

Josip Mašera, vikarij v Štmaru.

Fr. Leban, veleposestnik v Črničah.

Jos. Faganel, deželni poslanec in posestnik v
Oseku.

Ignacij Kovačič, deželni poslanec in veleposest-
nik pri Sv. Luciji.

Josip Nanut, posestnik v Standrežu.

Josip Sinigoj, župan v Dornbergu.

F. Čerin, vikar v Avčah.

J. Valentinčič, veleposest. v Plavah pri Kanalu.

Za temi so dobili največ glasov gg. Čibič, dekan
v Črničah; Ant. Ferlija, trgovec v Gorici; prof. Dr.
Gabričević; med. dr. Rojč; Peršič, posestnik v Pr-
vačini in Iv. Ličen, veleposestnik v Rifenbergu, ki
bodo namestniki odbornikov.

Zborovanje je trajalo od 1. do blizu 5. pop. Naj
še omenimo, da je število društvenikov bilo 1. 1877.
le 89 in da jih je sedaj že 240. Novemu odboru
kličemo „le eno na delo!“

Deželni zbor goriški.

I. seja dne 12. t. m. je začela po slovesni sv.
maši ob 11. uri predpoldne. — Navzočni so vsi gg. po-
slanci razen prevz. knezo-nadškofa in grofa Strassol-
do-a. Občinstva je tudi še lepo število. Vlado zastopa
c. k. dvorni svetovalec baron Rechbach.

Deželni glavar, Alojzij vitez dr. Pa.jer pozdrav-
lja v prelepem govoru zbrane zborove člane, obžalo-

vaje, da se je po zadnji sesiji toliko tužnega dogodilo,
da ne more tako radostnega srca, kakor bi želel, kli-
cati jim: dobro došli!

Živimo v dobi, pravi, katera nas navdaja z re-
snobo žalujočih. Smrt nam je pobrala vzvišene glave
in z njimi osebe, katere smo zaradi odličnih zaslug
častili, ter jih zaradi njih redkih kreposti ljubili. Ele-
mentov silna strast nam je pokončala hiše in polja,
emigracija in vojna ste jih spraznila in opustošila;
obrtniške krize, kupčijski polomi so zatikali vire pri-
dobitka, politične zapletke so zavirale miren in na-
predujoč razvoj naše svobode in sredi vse te žalosti,
v katero so nas tolike nezgode zakopale, bje nam
bitko na ušesa mrtvaških stok naših sinov, ki pada-
jo v Bosni kot žrtve državnih namenov. Važnost se-
danjega položaja zahteva, da mu posvetimo najresnej-
šo pozornost.

Omenja nekoliko o delavnosti deželnega odbora,
o katerej spričaje tiskano poročilo in sklepa nazdrav-
lja presv. cesarju Francu Jožefu. Poslanci vsiklikne-
jo živjoli Evviva!

Ko predstavi še vladnega zastopnika, napove za-
četek zborovanja.

Pred vsem se spominja z glnljivimi besedami
ranjkega barona Hektorja Ritter-ja, kateri je bil od
začetka ustavne dobe ves čas zastopnik kupčijske zbor-
nice v deželnem zboru. ter je, da si nemškega rodu,
vedno pravično zastopal zraven vseh drugih tudi naše
narodne interese. Govornik povdarja, kako se je blagi
ranjki neutrudljivo potegnil za Predelsko železnico, in ka-
ko je z delom in denarom vsako podvzetje podpiral, katero
bi bilo vtegnilo deželi koristiti. Zato pa mu je bilo
ljudstvo tudi jako hvaležno in vdano, kar se je po-
seben pri pogrebu pokazalo, kateri je bil tako veli-
časten, da naša dežela še ni videla takega in ga mor-
da tudi ne bo. Govornik sklepa z vabilom, naj gg.
poslanci v znamenje žalosti in sočutja ustanejo.

Vsi gg. poslanci se vzdignejo.

Ker ni drugega predmeta na dnevnem redu, skle-
ne glavar sejo.

II. seja je bila ob 5. uri zvečer istega dne. —
Navzočni so vsi tisti poslanci, kakor pri prvi.

Prebere in potrdi se zapisnik prve seje. — Pred-
sednik naznani vladni predlog postave zadevajot vred-
bo čebelorejskih razmer.

LISTEK.

DOMOLJUBJE.

Narod nij nič druga, nego večja družina, ki jo
vežó oblastna čarobna vezila, imajoča začetek in konec
v človeškem srci. Bolj abstrakten je pojem države,
pri kojem se uveljavlja duh prava, narodivšega se iz
posebnih uvetov ali pogojev meju državnim poglavar-
jem i državljani. Pri vsakem narodu je po največem
delu to-le skupno: Vera, jezik, šege, mišljava in izra-
žava, slovnost in umetelnost itd. Kako mogočni po-
vodi, kaka dragocena svojstva i vezi! Blagor državi,
kder spada absolutna večina njenih udov v en narod;
a blagor tudi temu v tako srečnem slučaju. Narod je
obitelj po enakosti v jedro segajočih svojstev; tu naj
vlada vse žrtovalna ljubezen. Kakor pa od te nij
duha ni sluha v družini, kadar rópe va-njo prepira
zli duhovi; ako navstajajo v njej besedovanja zaradi
prvaštva i drugih pridobitev: takisto sti izginoli tudi
ljubav i sprava v narodu, ko se je v njem začela so-
piriti neka prevzetija posameznih veljakov. Svetlo pa
kakor rumeno solnce je, da vsak takov človek meri
samo na-se ali k večjemu še vmes na korist svojcev;
očitno je, da ne žari več v njegovih prsih sveti pla-
men domoljubja, da je le surov sebičnej i proklet hi-
navec, akoprem se na ves glas ponaša z njim. On si-
cer ne zametuje p.ospela svojega naroda; da, on mar-
sikaj požrtvuje zanj, s čimer pa dostigne, ali saj na-
merava le za-se dvojno korist: Spoštovanje nekaterih

narodnih slepcev, da tem laže deluje za-se i tem sreč-
neje pride do zaželjenega materialnega sadu. Tudi
edrtniki natikajo radi pobožnosti krinko na svoj obraz.
V istini nij to kaj težka naloga, i sad je slajši.

Dan danes se tolikanj govori o domoljubji. Do-
moljubje! Rodoljubje! Kaj imamo ljubiti, ali prav za
prav, kaj ljubimo? Ljubimo svoj rod, svoj dom! Ali
je pa ova ljubezen vneta v naših prsih tudi, če naš
dom nij krasno poslopje sredi cvetoče okolice, sredi
romonečih gajev i imenitnih vrtov s pljuskajočimi vo-
dometi, blizu širokih i ravnih cest, v obilosti i slavi?
Tudi. Ljubimo svoj narod, tudi če njegovo ime nij še
se zlatimi črkami zaznamenjeno v zgodovinskih listih?
Ljubimo ga, saj občutujemo njegovo veselje ali pa
bridke nadloge; saj smo udje istega telesa. To je
postava naše krvi, to je neko naravno pravo, rekel bi,
osebek našega dejanja, bogat studenec mogočnih či-
nov ali uzrok sijajnih učinkov. Živenjedajalni pogoj
naše narodnosti biva edino v domoljubji; ono je sa-
moobsežno i tako silno, da srce, po njem prešineno i
segreto, polaga radovoljno i život i imetje na žrtvenik
domovnin. Pričajmo nam o tem vsi Horaciji, Muciji in
Leonide. Ne omenivši toraj bivanja v Bogu, o kojem
govore npravstveni modrijani, smeli bi trditi, da je člo-
veška svoboda v domoljubji na svojem vrhuncu. Skuš-
nje učé, da nijmo s predmetom nobene druge po-
svetne ljubezni tako tesno ali za ves čas svojega ži-
venja zvezani, da bi njegove izgube ne mogli kako
nadomestiti; kajti vzrok ali stvar takove ljubezni je
le predmet, on nij v nas ter se daje na kateri način
v nemar popuščavati i na zadnje pustiti. Človek je
kotí odvisnjak svojih nagibov žalibog zelo izpremenljiv,

tu več tam manje. Nij pa edinstvi v dejanjih, kder
človek nij absolutno dosleden; to pa bi bil samo, ko
bi se mogel po polnem odpovedati vseh čustvenih tir-
jatev. Za izgubo svoje domovine ali naroda pa človek
ne dobođe nikder in nikdar odškodbe. Pa je tudi del
svojega naroda, kakti roka ali noga proti telesu: kos
svojega naroda, smelo bi se reči, čuti on v sebi, živ
kos je on ves „z dušo in s telom“.

Kako se pa izkazuje taka ljubezen? Kakor vsaka
druga: S spoštovanjem, pospeševanjem, s požrtvoval-
nostjo. Vsak vidi, da se govori o popolnem rodoljubji;
saj če nij popolno, je malo više nego nič, kedor svoje
domovine po polnem ne ljubi, ta zatira, oskrunja in
uničuje svoja lastna narurna prava, ter vklepa svoj
tilnik v ptuji jarem. Vsak pravi rodoljub sočustvuje
in sodeluje sé svojim narodom, ker so pa razmere
zvananje in notranje, imamo jadrti proti obema ci-
loma v popolnem samosvestji in brez strahu, z opra-
vičenim upom, odločno, važno in možko.

Da ohranimo sebe, svojo narodnost in sploh vse
svetinjé podedovane v rojstvu, imamo vedno rediti
čisti zubelj neoskrunene ljubezni do doma in roda v
sebi. V domoljubnem srci počivajo one iskre, katere
vsplamené do mogočnega nauđuša, kedar preti nevar-
nost domovini; počivajo kakor v kremenu, dokler jih
ne izvabi jekla silna moč. A ljubezen brez del nijma
živenja: to je neka mrtva ali zaspana ljubav, meč
brez ostrine, sulica brez osti, ogenj iz slame, ki kmalu
pogori. Pravo domoljubje je tvorno, neustrašljivo, po-
žrtovalno. Zato je tudi plodovito. Navdušeni rodoljubi
so skoro neverjetne in velikanse čine dovršili v prid
i rešitev svoje domovine. Majhena, a za svojo domo-

Po daljši razpravi, ali se ima ta načrt postaviti izročiti pravnemu ali posebnemu, ali narodno-gospodarskemu odseku, obvelja predlog, da se izvolijo dajati samo trije odseki: pravni, finančni in peticijski odsek, vsak obstoječi iz sedmih udov in da se vsaki predlog izroči pravnemu odseku.

Predsednik naznanja celo vrsto došlih peticij, večinoma v dosego podpor potrebnim dijakom. Vse se izročijo peticijskemu odseku.

Po predlogu deželne odbora se seje zbirajo tudi volitev novega poslanca kupčijske zbornice, v ljuba vitez Rittler-je.

Odbornik Gorjup podaja v odborovnem imenu vlogo in proračuna vseh zalogov, ki so v deželni okoliščini. Ti se potem izročijo finančnemu odseku.

Predsednik naznanja da so poslanci gg. Deperis, Pino in Dottori podali predlog, naj se letos zopet v razpravo vnamejo one prenarodbe šolskih postav, ki so bile že v lani siji sprejete, pa jih je vlada zavrnila.

Po Deperisovem nasvetu se ta predlog uže dan izroči pravnemu odseku v poročilo.

Dottori predlaga, naj bo zbor do 22. t. m. (do trga) skupaj, po tem pa naj se zborovanje do 20. oktobra odloži.

Pino in Winkler ugovarjata, če, da bo koncem oktobra gotovo uže državni zbor sklican; za to naj bi se rajši poslanci vsak s svojim delom poturili, da bo mogoče zborovanje do 24. t. m. končati.

Predsednik meni, da ne more smatrati, kar je poslanec Dottori izrazil, kot predlog, ampak bolj kot izjavljeno in da si bo tedaj prizadel, delo tako razdeliti, da se bo morda vendar do 24. oktobra omogo.

Pri volitvi odsekov so izvoljeni: v pravni odsek: Goronai (predsednik), Del Torre, Deperis, Gorjup, Pagliaruzzi, Pino, Winkler; v finančni odsek: Rittler (predsednik) Benardelli, Gasser, Kerjancic, Scarsoldo, Tonkli, Winkler; v peticijski odsek: Abram, Faganel, Mahorčič, Kovatič, Maurovich, Povše.

Prihodnja seja bo, kadar bodo odseki kaj gradiva pripravili.

Iz Bosne.

Poročila, ki nam dolajajo iz Bosne, niso nič kaj vesela, dasi se sudejo okoli bojev, katere so naši hrabri vojniki večinoma z uspehom bili; kajti vsakrat se prelije preveč krvi naših dragih sinov. Ustaja je po vsej Bosni in Hercegovini dobro organizovana; med ostasko druhalijsko bojujejo se povsod redne turške čete; oziroma imajo izvrstno in posebno puške, katere jim je najbrže turška vlada z Angleškega priskrbeli, so naj boljše, kar jih je dozdaj dobili. Zraven tega zasedajo ostrši naj boljše pozicije in ker so jim vsa pota in vsi prelezi dobro znani, se tudi pobiti lahko kmalo poskrbijo in pogube, pa zopet zberajo in se tam prikažejo, ker jih naši naj manj pričakujejo.

Iz privatnih pisem posnemamo, koliko so naši vrli vojniki v kratkem časi zasedanja prestali. Po slabih potih morali so v naj hujši vročini, ali v stanovitno deževnem vremenu marširati, pod milim nebom prenočevati, mnogi žeje in glada trpeti, ter povsod pozorni biti, da jih sovražnik zavratno ne napade. Povsod pa, koder so zadeli ob sovražnika, presegali jih je po številu in zato so morali ves svoj pogum, vso svojo srčnost v to zastaviti, da so rešili čast avstrijskim zastavam, ter se naprej porinili na odločenem potu.

Vino van goreča krčela potokla in v sramoten beg so pregnala ponosne in nepreštetne sovražne vojske. Ko so raztogoteni Perzijanci v veliko vojno pridrli v Grečijo 1. 490, rešilo je samo rodoljubje vso deželo neoplenjen izgnani in sužnosti. Milicijad se samo 10.000 Atenčan in 1000 Platejci premagali pri Maratonu 10krat večega sovražnika. Enako se čita o Cezarji pri Partali, o Epaminondi, Temistoklu, o hrabrem rimskem generalu Ostermannu itd.

Ljubimo iz vsega svojega srca svojo milo domovino!

Fr. Zakr.

O cerkveni glasbi in petju.

(Konec.)

Gotovo bode le tisti igralec svojo nalogo dobro dovršil, ki se popolnoma v oni položaj zamisli, v katerem se je, ali bi se nahajala oseba, ki jo hoče predstavljati. Da je sme in mora pričakovati vsak od pravih in slovesnih skladateljev, da so ti globoko čutili, kar so nam v neumerljivih kompozicijah zapustili. Ko bi k temu ali onemu tekstu melodijo iskali, morali so pesnika gotovo razumeti in smert prav razumeti, ker drugače ni mogoče da skladatelj s svojim umotvornim pesnika dobro tolnači. O njega namreč zahtevamo, da varda s svojo kompozicijo (ako se ta dobro predstavlja) poslušalce, ki imajo serce za lepo in vzvišeno, z onimi čutili, ktera so v tekstu izražena. Kompozicija mora biti taka, da je sama na sebi vse misli v tekstu dobro tolnači.

Dne 6. septembra je bila brigada generala Sameca, pri kateri so tudi naši prijatelji Weberci, v hudem boju pri Ključu. Skoro cel dan so bili v ognju, mnogo svojih so zgubili, priborili so dve šanci na desnem bregu Luvica, vzeli so tudi kraj Ključ; grad sam pa in edna hiša sta ostala ta dan še v rokah upornikov; 9. t. m. so pa naši po novim strastem boji tudi grad vzeli in sovražnike iz cele Ključke okolice zapodili. Uradna poročila o trkih bojnih govor, da je padlo tukaj 250 moč ranjenih, en stotnik mrtvih 9 častnikov in en oficirski namestnik ranjeni.

7. t. m. je pa Fml. grof Szapary se svojimi četami prestal krvavi boj pri Doboju, kjer so bile zgube na naši strani še veliko večje, namreč dvanaest oficirjev in 330 moč ranjenih, 60 mrtvih, 34 jih je pa zmanjkalo. Szapary prodira zdaj zmagovalno naprej; toda njegove čete so vsled neprestanih bojev uže strašno utrujene in morajo zraven tega v mnogem obziru pomankanje trpeti.

Pri Bihaču so se morali naši pod generalom Zach-om umakniti presili; — bilo je tdm nekda 9000 turških ustavev postavljenih po vseh višjih legah.

Pri Ljeskovcu se je bil vnel boj med prvimi stražami 12. lovskega bataljona in 600 turškimi uporniki, kateri so se koncem umaknili. Pri tem so ranjeni stotnik Winter in dva lovca, trije lovci so mrtvi.

Popoldne istega dne je bil tudi boj pri Prosvetenem Kamnu med turškimi uporniki in dvema kompanijama 88. ogerskega deželno-bramborskega bataljona. Od teh je jeden moč mrtvih, jeden ranjen.

Kakor se oficijalno poroča iz Doboja od 3. vojnege kova, imeli so ustaši 5. septembra nad 600 moč izgube. Kraj Sjena, vzhodno od Kotorska je pobitih turških ranjencev. Po zanesljivih poročilih stoji 6000 ustavev med Han-Karanovcem in Gračanico.

V okolici Banjaluske napreduje razoroževanje brez upora dalje. Zdaj je tudi Sanskimost v dolini Sane od naše vojske brez upora zaseden bil.

Turška posadka v Trebinji pod Sulejmanom pašo (50 oficirjev in 1570 moč) je bila v Gružu (Gravosi) na Lloydove parnike ubarkana. Dve turški kompaniji, ki sta stali pri Gacku, prideti deues (9) v Metković, da se ubarkati.

Iz Sarajeva se telegrafira 8. sept.: Včeraj so naši Avstrijci prijeli 30 Turkov, ko so ti ravno v svojej cerkvi (mošiji) posvetovali se, kako bi mesto Sarajevsko zažgali. Predvčeranjem so Turki dva naša vojaka, ki sta pri Maglaji patrolirala, obstrelili, ranili in potem razmesarili.

Dopisi.

V Gorici 13. sept. — Omenili smo v zadnjem dopisu iz Gorice šolskih sprememb, ki nam jih je Stremajer-jeva ljubezljivost in znajdenost odmevala, da nas zopet za dobro stopinjo naprej potisne na lestvici one vse zveličevalne kulture, katero nam z Dunaja po navodih nekaterih tukajšnjih šolnikov germanskega rodu tako radodarno ponujajo, da ne rečemo, usiljujejo, da se nam nehoté vzbujajo sum: merodajni gospodje tam gori, nastavljeni po onih gospodih tu doli, ki imajo v šolskih stvareh najuplívnejšo besedo, vtegnejo vendar posebne, nam Slovencem in Italijanom nič kaj prijazne namene imeti; — če ne smatramo za prijazen namen tudi ta, da nas hočejo s toliko gorečnostjo na svoja prsa pritisniti, da se zadušimo. A

Toliko bolje pa tedaj, ko se obojno združi v lepo in primerno celoto.

Da tudi pravi pesnik globoko čuti, kar v svojih pesnih izrazuje, tega nam menda ni treba praviti. — Saj mu je to edina tolažba, ako more svoje misli tudi v lepi obliki povedati in svetu naznaniti, kaj se v njegovem sercu godi.

Kar se pa tiče cerkvenega petja, pride organist in njegov pevski zbor kot tretji faktor na versto.

Tukaj je pa zopet organist, ki je stebel vsega. Od njega je skoraj vse odvisno, kako se pesnik in skladatelj napevov tolnačita, kako se z eno besedo poje.

Res je toraj, kar smo ravno terdili. Organist mora sam globoko čutiti, kaj naj drugim v serce izlije. V serce pa gre le to, kar iz serca pride. Da bode verne k pobožnosti spodbujali in s se svojo godbo in petjem božjo službo pospeševal, s tim namenom je začel, ali bi bil vsaj moral pričeti to opravilo.

Gledati mora, da je petje in preludovanje času in posameznim delom sv. mase primerno. To pa mora biti vedno tako, da vsacega, ki stopi v cerkev in je nepočenega serca, gane, ga odterga vsaj ta majhni čas od posvetnih misli in mu z eno besedo pove, kaj se v cerkvi godi in zakaj je prišel notre. Clovek je namreč tak, da ga je treba na vsako imenitno stvar pripravljati. Ako pišemo prijatelju, ali kateremukoli, ne bodemo mu s početka nankrat svojega namena ali naznanila povedali. Pripravljali ga bodemo, da postane sposoben za naše naznanilo in sploh take volje, kakor si ga želimo.

za tako opičjo ljubezen se prav spodobno zahvaljuje. Nevarno bi nam bilo o tem poglavju svoje misli tako odkritosrčno razkriti, kakor želimo; — kajti gospodu državnemu pravdniku niso take stvari nič kaj po volji. Za to je bolje, da za danes še molčimo, temveč ker se zanašamo, da bo v kratkem naš deželni zbor govoril in sicer tako govoril, kakor se spodobi pravemu ljudskemu zastopu — ko gre za najvažnejše naše interese, za najsvetejše naše pravice.

Deželni zborovanje je včeraj začelo; o dotičnih razpravah poročamo na posebnem mestu. — Da si se je mnogo gradiva nabralo, bo zbor najbrže vendar le malo časa skupaj. Proti konci tek. meseca se bo mnogim gospodom domov mudilo na trgateg, nikdo jih ne bo mogel ustaviti; kakor smo pa pri sinočni seji iz gozp. namestnikovih ust ališali — bi se zborovanje ne dalo lahko za mesec časa odložiti, ker se ima koncem oktobra uže dunajski parlament odpreti. — In v 10 do k večeru 14 dneh naj bi naš zborček omagal toliko breme? Račune treh let (nabrali so se in zao-stali ravno za to, ker je bilo vsakrat premalo časa hvali), proračune 11 ali 12 zalogov, zapleteno vprašanje zaradi prepravne kmetijske šole, postavu o čebelareji, neko šolsko postavu, mnogo načrtov zaradi razdelitve obč. zemljišč, poln koš raznovrstnih peticij, vse to in mogoče, da se kaj pride, bi moral letošnji zbor rešiti in verjetno je, da tudi zares svojo nalogo v prav kratki dobi dožene; da le delo, kakor naši Goricijanje pravijo, „na tombolo“ dovršeno, kaj hasne; da načrti postav, čez noč razpravljeni in „en bloc“ sprejeti — če uže ne drugzega, zaradi formalnih pomankljivosti, z Dunaja nazaj ne priromajo, da se posebno naša nesrečna, vsega pomilovanja vredna kmetijska šola namesto prevravn — le še huje neskaži. Ta večni predmet na deželnozbornem dnevnem redu se je, Bog me, uže nam častnikarjem pristidil; kaj pa čitatelj-m in kaj se le davkoplačavcem? Skrajni čas je uže, da se naredi zadnji, določni ekaperiment in to z resnim premislekom in trdnim sklepom, da ostane zadnji in če tudi ta ne pomaga, naj se v Božjem imenu na kup razsuje na pesek sezidano poslopje, ktero je vedno bilo nam Slovencem le mačuha. Gg. poslanci zdaj vedo, kje tiči vzrok vsega slabega, naj vendar enkrat odločno besedo spregovoré in slabo gospodarstvo kakor zasluži, razodenejo, potem bo vse mogoče.

Profesor Muzzi. oni po svojih zmožnostih, po svoji visoki učenosti in kmetijski spretnosti odlikujejo se, od duše našega c. k. kmetijskega društva, dr. Levi-ja, in njegovega prijatelja, ki nekda „per nefas“ še vedno rudeč kolar nosi, v deveta nebena povzdigovani Dottore Muzzi, profesor na neki kmet. šoli tam doli na Napoljskem, — katerega je naša kmetijsko društvo po burni razpravi za svojega tajnika izvolilo, — odpovedal se je po dolgem obotavljanju podeljeni službi. Skoro bi to prežalostno vest v črn okvir oklenili, tako hudo nas je zadela. Društvo, katero uže več mesecev zapuščeno hira ter hrepeni po objubljenem italijanskem, v vsakem obziru nedosegljivam izveličarju, bo moralo zdaj brez njega — brez Muzzi-ja ostati. Ali ni to strašno? In vendar ne ostane drugzega, nego vlati se v nemilo osodo, ter čakati, da se tam doli na temno modrem italijanskem nebu zasveti katera druga zvezda, katero privabimo nad avstrijsko Nizzo. da nam bo tu svetila v kmetijski temi, ter nas učila po najlažem in najpriležnejšem načinu svojo beračijo v bogatijo spreminjati; da nam razvije in privede do vrhunca posebno one kmetijske stroke, katera se kljubu mnogim, dragocenim eksperimentom še niso dale pri nas aklimatizovati, kakor zajcoreja, požlahtnenje in

Ta primera sicer ni prav dobra, a tako slaba tudi ne, da bi jo blagovoljni bralec overgel. Hoteli smo reči, kako zelo je potrebno, da so vsi pripomočki, ki božjo službo podpirajo, taki, da k pobožnosti vabijo, jo pospešujejo, da cloveka povzdigujejo vsaj nekoliko časa iz vsakdanjih skerbí.

Oni organisti, katerim se ni bilo mogoče potrebnosti pridobiti, naj vsaj na to gledajo, da ne bodo s se svojo godbo ljudi motili, ako jih že k pobožnosti spodbujati ne morejo. Naj nikar na to ne gledajo, kaj uskušeni, lahkomiseljni svet od njih zahteva.

S tem, da katero okroglo po maši ali celo med mašo igrajo, si gotovo ne bodo onih prikupili, na katerih prijaznost bi zamogli biti po pravici ponosni. Naj se nikar za to ne zmenijo, ako nekateri zabavljajo ter jim prejšnjega organista v izgled stavijo, ki je v cerkvi same poskočnice igral. Naj poterpe nekoliko časa ter začnejo previdno odpravljati, kar je bilo do sedaj neprimernega. Previdno rečemo, ker na tem je mnogo ležeče, kakor bomo pozneje pozvedali. Na ta način si bodo polagoma občno „poštovanje“ pridobili in verh tega bode vsak smel reči: „Delal sem, kakor mi je vest velevala“.

Pokazali smo de sedaj, kako naj se organist izobražuje kar zadeva njegovo lastno osebo; pojdemo pa dalje ter pogledimo, na kak način naj se cerkveno petje zboljšuje, ako se hočemo dobrega vspeha nadjati.

V tem obziru zapazimo na deželi dve veliki napaki.

Nekateri se namreč ne zmenijo prav nič za to,

mnogitve pitanih lešnjakov, zaplodenje plemenitih rih v naših rekah in potocih itd. Da, dalje od tam doli nam je pričakovati rešitve iz sedanjih rev in nadlog; — saj se že vse ljudstvo veseli tam doli, da nas malo oklene v svoje naročje. Kakor smo slišali, di- ža tudi pišmo, s katerim se je gosp. Dottore Muzzi tajništvo odpovedal, nekako po taki rešitvi, v dokaz, da so bile informacije, na katere sta dr. Levi in nje- gov vis. čast. prijatelj svoj predlog naslanjala, po- polnoma zanesljive.

Slišali smo te dni neko javno-tajno vest, katere se hiri po mestu ter vtegne naše čast. čitatelje kolik- kor toliko zanimati. Naš mestni gosp. „Podestà“ je bil nekda ne davno na Dunaji in je tam trkal na du- ri Anglo — ali katere koli banke za posojilo бага- tele 300.000 gld., da bi spravi ves mestni dolg v ene roke, ali kakor se to tehnično izraža, da bi raz- štešeni dolg „unificiral“. Trkal je, kakor pravijo, nuj- no, a železni zapahi se niso hoteli odmakniti. Na Du- naju je denar večinoma v židovskih rokah in židu pač ne more biti katoliško pokopališče „košer“ hipoteka. To bi bil moral gospod „Podestà“ uže po- prej vedeti.

Iz goriske okolice, 6. sept. (+ + +) S trepetajočim srcem smo pričakovali, da kompetentna oblast prikaže žalostno vest, ki se je tedaj po naših časnikih raznesla, vest o smrti naše preljube sloven- sko-italijanske „vadžnice“.

Naše pričakovanje ni se spolnilo. Naše upanje — po vodi je splavalo. Oh, da mora letošnje poletje tako vodeno biti! Molče se potrjuje vest: „Sloven- sko-italijanske vadnice“ ni več; umrla je dne 13. av- gustu t. l.

O ti nesrečna številka 13! S črnim črnolom potrjena bodi v slovenskem in italijanskem koledarju!

Kak je bil pa vzrok te smrti? Zbolela je naša „slovensko-italijanska vadnica“ tečas, ko so ji vzeli „nasteljsko izobraževališče“ ter je v Koper prenesli. Čutila je nevarnost, ki ji osamljeni preti; čutila je, da v dežanji ni več „vadžnice“; in ta bitkost ji je morila življenje. Da bi se to dvomljivo stanje k bolj- šemu obrnilo, pokliče zdravniške na svet. Odločen je bil dan zdravniškega shoda 13. avg. Nesrečen dan, še bolj nesrečna ura; kajti takas ni bilo mogoče vsem povabljenim zdravnikom k posvetu priti. Najboljši so zamudili, ali izostali; došli pa je spodletelo zdravilo — in umreti je morala „slovensko-italijanska vadni- ca“. To je žalostno!

Za dediča so ji postavili „nemško deško šolo“, v katero bodo smeli hoditi — če se po sredstvih izpo- zna namen — sami nemški otroci. To je še bolj žalostno!

Ko bi vsaj imeli naši slovenski in italijanski o- troci kako „slovensko-italijansko priprav- ljavnico za srednje šole“; a nimajo je, dasi ste dve srednji šoli v Gorici, gimnazija in realka. To je čez vse žalostno!

Ubogi slovenski dečki! Vse šole v Gorici so vašemu jeziku zapite, razun kmetijske; k poljedelstvu se vas toraj obsodili in ne privoščijo vam viših po- klincev modri šolski svetovalci.

To je čuden napredek! Ravno tako so potiskali slovenski jezik iz šol tistega leta, katero je bilo pred 1859. Toraj gre šolstvo nazaj.

Nazaj zastava šolska,
Nazaj za dvajset let!
Zdaj začne doba poljska;
To hoče modri svet.

kaj govore listi, ki imajo namen cerkveno godbo in petje pospeševati. Vedno se derže svojih starih navad in razvad. „Kar se je pelo pred njimi, to naj ostane; zakaj bi nek vpeljevali one dolgodčasne napeve, za ka- tere ljudstvo ne mara. Po teh naj segajo oni, ki imajo več pripomočkov in več moči na svojem kurn“. Tako mislijo ter ostanejo vedno pri starem, če tudi spre- vidijo, da marsikaj ni prav. Straši jih trud in tako osta- ne narodno cerkveno petje še svojimi napakami in razvadami.

Spet drugi hočejo naenkrat vpeljati petje prav v cerkvenem duhu, za katero pa nimajo dosti moči. Narodne napeve, ali boljše rečeno ljudsko petje hoče- jo brez obzira zadušiti in mesto njega postaviti novo. Pri tem pa ne pomislijo, da s plevelom izravajo tudi najlepše rožice. — Maše in napevi slavnih cerkvenih skladateljev, ki človeka res pretresajo in navdajajo z nepopisljivimi čutili, ako jih poje močan in izurjen zbor, nimajo nikake moči na takih korih. Dela ouih mojstrov so namreč taka, da potrebujejo mnogo moči in truda; le po tem pokažejo svojo čudovito moč. — Manjka pa le ena omenjenih lastnostij, zgube skoraj popolnoma svojo moč do poslušalca in postanejo dol- godčasna. Pevec sami ne znajo in ne morejo ceniti du- hovitosti in prave veljave takih kompozicij. Eden glavnih vzrokov je tudi ta, da se le redko poje v pra- vem času (tempo) in za to ima petje ves drug značaj, ali boljše rečeno, one nima nobenega, ampak je le ne- kaka dolgodčasna menjava akordov.

Ne smemo se tedaj čuditi, ako ljudstvo za tako petje ni posebno vneto. Najlepše skladbe nimajo do

Z oralom in matiko
Prerušmo zemljo vso;
Sejajmo prav veliko,
Kar nas redilo bo!

Politični pregled.

V nedeljo 8. t. m. so v Gradcu v veliko slovesnostjo odkrili spomenik nadvojvode Jo- vana. Cesar sam je prišel poveljati svečanost, katere se je deležila ogromna ljudska množica. Spominek je krasen, bronasta podoba priljublje- nega nadvojvode v civilni opravi je mojstersko delo.

Ministru Andrassy-ju klenkajo časopisi raznih barv zadnjo uro, pripisujoč njemu naj- večjo, če ne edino krivdo velikih žrtev in zgub na bosenskih bojiščih, ki utaplajo zdaj na ti- suče družin v največjo žalost.

Govori se, da numerava vlada predložiti državnemu zboru načrt postave, po kateri se v vojsko poklicanim gospodarjem izbrisajo davki. Pravično bi bilo.

Volitve za deželne zборе še niso pov- sod končane. Kmečke občine na Gorenje Av- strijskem so volile same konservativce. Na Čes- kem se narod čvrsto pripravlja. Volilni oklic na- rodne stranke priznava, da je pot pasivne poli- tike brezuspešen; vendar pravi, da bude zbor izvoljenih poslancev še le odločil, ali se Čehi vdeležijo zbora ali ne.

Na Kranjskem, kder imajo zdaj nemšku- ta. v zboru večino, dasi šteje dežela 400.000 Slovencev in le 20.000 Nemcev, se je zborova- nje začelo, kakor pri nas, 12. t. m. Za dežel- nega glavarja je imenovan vitez Kalteneger, za njegovega namestnika pa dr. Bleiweis.

Hrvaški zbor bo nekda sklican na 20. t. m. — Voljenih je tam 56 vladno-narodnih, 12 opozicijskih, 5 Srbov in dr. Starčević, ki je stranka sam za se.

Grška se pripravlja na vojno. Vojni mi- nister je ukazal, naj se oficirji, podoficirji in vojaki, ki so na odpustu, precej skličejo. Če se uresniči turško-grška vojna, vtegnjo se iz nje roditi velike reči. Berlinski mir se maže v svojih temeljih.

Rusi so slednjič vendar v Batumu. 6. t. m. je ruska vojska vmarsirala v tvrđavo, iz katere se še zadnje turške čete trebijo.

Albanski uporni mohamedanci so v Ipeku ubili znanega turškega vojskovodjo Mehmed-Ali pašo z vsem njegovim spremstvom. Nemški re- negat je tu v imenu turške vlade prigovarjal, naj prebivalstvo odneha od krvave ustaje.

V Italiji še vedno raste agitacija za „I- talijo irredento“, vendar je Garibaldi priporočal vodjem, naj svoje operacije do pomladi odložijo.

poslušalcev nikake moči in to se ne godi le na de- želi, ampak tudi v mestih in v imenitnih mestih. — Le pojdemo v to ali ono cerkev poslušati in prepriča- li se bomo, kako težko je naleteti na tako petje, ki res povzdiguje srce k Bogu. In vendar pojejo mar- sikje prav lepe skladbe, ki so same na sebi tudi cer- kvenega duha.

Da pa nimajo pravega vtisa, je vzrok to, kar smo ravno navedli.

Iz omenjenega tedaj razvidimo, da je treba ljud- sko in umetno petje pospeševati. Odstraniti se smejo samo oni popularni napevi, kateri se ne dajo lahko tako prestopiti, da bi dobremu okusu zadostovali. Vse druge bode umen organist predelal in na ta način splošno ljubezen do petja med ljudstvom gojil.

Onemni, ki se peča z domačimi napevi, bode go- tovo znano, da se med njimi mnogo tacihi nahaja, ki se dajo z malim trudom v najlepše in prav gniljive pesmice preobraziti. Treba je le terdo skorjo odstra- niti, v kateri se ti zakladi domačega pesništva naha- jajo.

S tim pa nočemo reči, da je treba le domače, že od nekaj znane napeve gojiti. Tega ne. — Polagoma naj se pride na umetno petje, katero se pa mora ved- no na popularno naslanjati. S početka naj se izbere- jo lahke kompozicije. Ko se pevec teh dobro nauče, nekoliko teže itd.

Le na ta način bode organistu mogoče cerkveno petje zboljšati in tudi na občno izobraževanje blago- dejno vplivati. Toliko za danes; v kratkem bomo mo- rebili kaj več o tem povedati.

F. B.

O porabi sadja.

(Konec.)

Prav prijeten duh (buket) dobi sadno vino, če se vrelemti mostu navadnih jabelk in hrusk doda ne- koliko olupkov (eno pest) zlahko disecih jabelk, kateri se posuše in malce v kozici, da postanejo rumeni, žgejo.

Tako pripravljeno sadno vino je prijetno in prav zdravo, ker hladi kri in pospešuje prebavljaj, po- sebno težkih beljakovinskih jedi. Zato je zdravilno v severnih krajih pogostoma priporočajo bolnikom, ki na zlati žili (hamoroidi) trpe. Kri po njem postaja hladnejša in mirna. Poznam bogate moze, ki pleteti le cider sadno vino pijo, katero jim prav veliko pomore k zdravju.

Sadjeječi, ki imate letoš veliko jabelk in hrusk, napravite si sadnega vina, katero bodo radostno pili vaši delalci in katerim vam ne bo treba kupovati žganja (šnapa), ki morda moti delalca.

Sadja je bič za vtujenega konja, vino pa otroci! Ako ne maraš porabiti obilnega sadja za vino, na- pravi si iz njega ocet (kis), ki je prav dober in zdrav. Ali ni grah, da kupujejo gospodinja leseni kis po stacionah, ko bi si vsaka hiša lahko doma napravila zdrav ocet iz sadja. Dragi smo tudi sami malce krivi, da nam slabo gre. — Drobneje, ali nagnjito ali zmerzeno sadje se stolče in v kadi postli, da zavre in se skisa. Potem se stlane (spreži) in nalije v kisne kadi, ki se postavijo na gorek kraj (13—25 °R). Kinalo se vsa tekočina skisa. Prav hitro se kis razvije, če se tekočina dostavi ključu, materniku. Ko se kis skisi, preloči se v drugo posodo, kar navadno ima na dnu mnogo nesnage, izmečkov, posebno če se je nagnjito sadje tudi porabilo. Prav tudi stprimi, če uže v kadu, v kateri stalo sadje leži, oddi- rano vso na površji nabirajočo se nesnago. Da se iz sadja dela tudi žganje, je obče znano. Ker pa sem velik napotnik zuli Bog, če sadje hujše ne tudi po Slovenskem razprostrajdemu žganju, ne maram govoriti o napravi žganja, ker proti svojemu pravi- čanju ne morem delati.

Da se iz sadja napravi izvrstna vkuhovina, če- žana, sem uže kratko omenil.

Kar želim še o porabi sadja povedati, je su- šenje.

Koliko suho sadje zadene, je pač znano. Krhki so prijetna jed, in marsikterkrat Boga hvalijo ljudje, da imajo po zimni nekoliko suhega sadja. Naši viš- Briči so sicer mojstri v lupenji in sušenju čespej in sliv. A v hribskih krajih dežele se pa zelo zahema- sušenje obilnih čespej, ktere se navadno na dnu su- še, kar jih po dimu smerdljivo dela in tako blago ima malo veljave v kupčiji. Koliko tisoč in tisoč centov je letos čespej v držali. Prodajajo se po ceni, ktera komaj povrača trud in plačilo za delalce, ki jih tre- sejo, obirajo in skupaj znašajo. Ali bi ne bilo boljše, da bi jih pravilno posušili in potem drugod proda- li suho in čespej ne vodijo vsako leto in celo so pri malokterem blagu tako spremljive, kakor prav pri čespljah. Letos so suhe (cent) po 5 fr.; drugo leto bodo morda po 10—12 for. Naj tedaj podam kratek poduk za sušenje sadja.

Sadje mora biti dobro zrelo, ker la popolnoma zrelo sadje daje lepo suho blago. Vendar ne sme biti sadje pomlajeno ampak naravnost iz dreva zrelo pobrano mora iti v sušilnico.

Nekteri olupijo sadje (ne le čespej, ampak tu- di jabelka in hruske), kar pa je drago, pa tako sadje posušeno se dražje prodaja.

Naj večega vpliva pri sušenju je pravilna sušil- nica, v kateri se sadje (vse se razreda na korhje, manjše ostane celo n. pr. majhne hruske, čespljast.) suši brez dima, tedaj le v suhem zraku.

Opustim popisati dr. Lucanovo sušilnico, kder posebno hribski sadjeječi so imeli pogostoma priliko slišati o njej. Za danes priporočam: le suho sadje je v zgretem, pa ne dimastem zraku. Podam pa sle- deča vodila, ktera bodo nekoliko pomagala tudi onim, ki nimajo pravih sušilnic.

Pri sušenju mora paziti se v začetku, da se spravi sadje takoj v peč, ki ima saj 60 do 80° R. gor- kote, potem pa, ko postane sadje toliko mehko, da se more s slamo blko prebosti, zadostuje toplina od 45° R.

Prepočasno sušenje ne velja, sadje postane punto in kislo. Ko je sadje posušeno, pa da je vedno bilo v toplini saj 45°, naj se takoj, ne da bi ustajalo več časa v peči, v kateri bi bilo morda da 18—20°, vzame iz vroče peči, da se hitro na zraku ohladi, naj bolje tedaj, da se zvečer v hladno rošno travo lase postavlja. To pripomore, da sadje dobi lepo svitlo barvo. Zato je tudi dobro, da se vroče sadje večkrat vzame iz peči, na zraku ohladi in zopet v peč stavi itd. Taka premenjava vpliva, da je suho sadje sladko. Posušeno sadje se hrani v dobro prezračenih suhih visokih hranah.

Slednjič priporočam se hranitev lepih zlatih ja- belk, ktera se o veliki noči potem gotovo prav drago prodajajo. Letos so bila jabelka skoro tako draga, kakor pomaranče. Mislim sem si, ali ni žalostno, da naši sadjeječi ne umejo hraniti sadja, saj enega, ki je srpežna lastnost. Kako pa sadja (jabelka oprešno itd.) hraniti, hočem spodej povedati.

Tudi hranitev opresnih jabelk se prav dobro splačuje. Saj je redkokrat mogoče o veliki noči dobiti lepih jabelk, gotovo pa ne po nizki ceni. Letos so lepa jabelka o veliki noči bila dražja od pomeranč! Ali ni žalostno, da se naši sadjerejci ne poprimejo zasažanja žlahnih jabelčnih dreves, posebno onih plemen, ktera dajo stanovitna, dolgo trajajoča jabelka, n. pr. Marogasti jesenski kalvil; beli kardinal; Dovnton-pepin; Angleški kosmač; drobni dolgopecelj; muškarnik; zimski golobec; zimski zlata parmena; bradikov-nonparail; Gezdonski kosmač in posebno zimski štetin. Da pa sadje zdravo in dolgo časa nepokvarjeno ostane, treba paziti, ko se sadje obira, da se ne rani in da se tudi prav skrbno spravi v za to primerne shrambe.

Sadje se sme le ob lepem vremenu obirati, in nikdar tresti, če je namenjeno za shranitev do spomladi. Poletno sadje hitro gnije, če se pusti predolgo časa na drevesu. Zimsko pozno sadje pa naj ostaja na drevesu, dokler je le še mogoče pustiti ga, ker ono bo še le potem položeno na slamo omladilo se in tako postalo okusno za jed.

Da se sadje zdravo ohrani, treba braniti ga, da do njega ne prihaja preveč zraka, še manj pa vlažnost in soparica. Prav nevarno in škodljivo je sadje hraniti v velikih kupih, kder se zgreje in hitro gnije. Mraz sicer ga tudi vniči, pa nizka toplota kakih +50 mu je prava. Prostori, v kterih se sadje hrani, morajo biti suhi in čedni, v njih ne sme biti nobenih nesnažnih stvari, ktere rade gnijó. V suhem pa bolj temnem hramu se sadje na police pokladano, ne nakupičeno, še naj bolje ohrani more. Dobro je, če se stavi v kotu na tleh skledica napolnena z apnom, ali celo s klorovim apnom, ker požrešno vleče iz zraka vso vlažnost na se.

Amerikani in Francozi pa hranijo jabelka takole: Oni vzamejo sodce, kteri imajo na duu blizu za 10 palcev na debelo nasutega gipsa; na to lego razdelé se jabelka, čez te pride zopet lega gipsa, na to zopet vrsta jabelk, zopet gips do vrha. Zabiti sodci se shranijo na suhem kraju in o veliki noči je sadje še prav frišno, lepo in zdravo.

Gips namreč požrešno pije v se vlažnost, brez te pa ni gnijjenja. Ker je gips tako silno važen v gospodarstvu bodisi, da ga porabimo za gipsanje detelje, ali za potresanje po gnoju in kompostu, bi pač priporočali, da bi naši sadjerejci kupili par centov gipsa, (ki velja cent 1½ gold.) in da bi po našem nasvetu shranili nekoliko pa bolj trpežnih terdih jabelk. Spomladi bodo to jabelka dobro prodali, gips pa bo jim prav dobro zadel za gipsanje detelje.

P.

Razne vesti.

Zakasnila se je današnja številka, ker je uredništvo z izvanrednim delom preobloženo.

Mili darovi za vboge družine v vojno službo poklicanih rezervistov:

C. gosp. župnik And. Brezovščik iz Rihemberga pošilja opravištvu „Soče“ v omenjeni namen 7 f. in 86 s. in sicer g. župnik daruje 2 gold., g. kaplan Š. Gregorčič 2 f. Rihemberška župnija 3 f. 86 kr.—Znesek smo oddali denarničarju dotičnega odbora.

Domovinoslovje. Založnik slovenske knjižice „Domovinoslovje“ za ljudske šole nam piše: „Domovinoslovje za ljudske šole“ je namenjeno učiteljem, učencem in šolarskim knjižnicam—za domačo in šolsko rabo. Dobiva se pri vseh knjigarjih: v Ljubljani, Mariboru, Gorici, Trstu, Celji, Ptuj, Novem mestu in v Ljutomeru. Posameznim iztisom je cena 12 kr. Kdor vzame več eksemplarov, temu se cena znatno zniža. (Neka tiskovna pomota, ena odvečna ničla se je čisto iz vseh odtisov odstranila.)

Volitve na spodnjem Štajerskem so za Slovence prav povoljno končane. Na vseh voliščih so zmagali slovenski kandidati. V Marburgu sta izvoljena dr. Radej s 104 in Flucher s 110 glasovi. Seidl je dobil samo 72, Seeder 92 glasov. Volilni komisiji je predsedoval drž. poslanec g. dr. Vošnjak. — V Celji sta izvoljena drž. Dominkuš s 183 in profesor Žolgar s 184 glasovi. Nasprotna kandidata sta dobila Prosseg 77 in Berks samo 27 glasov. — V Ptuj je zmagal narodni Hermann s 102 glasoma proti c. k. okrajnemu glavarju, ki je dobil le 16 glasov. — V Brežicah je vseh 91 volilcev prišlo in soglasno volilo narodnega kandidata Žnidaršič-a. — V Ljutomeru je izvoljen slovenski kandidat Kukovec s 60 glasovi: nemškutar Hempelj je vjel samo 19 glasov.—v Slovenjgradcu je zmagal narodni slovenjgraški župnik dr. Suc. Dr. je sijajen uspeh, ki jasno dokazuje, kako vrlo napredujejo naši štajerski bratje. Gromovi-ta slava jim!

Pravda zaradi „veleizdaje.“ V soboto in nedeljo 7. in 8. t. m. se je vršila pred ljubljanskimi porotniki, ki so bili za ta posebni slučaj „delegirani“ od tržaškega sodišča, politična pravda zaradi veleizdaje

zoper italijanska študenta Benatti in Quarantotto, ki je celo omikano Ljubljano silno zanimala. Obtoženca sta bila od (večinoma slovensko-narodnih) porotnikov veleizdaje nekriva izpoznana z 10 proti 2 glasoma, in tudi nekriva kaljenja javnega miru s 6 glasi proti 6. Zagovornika sta bila advokata dr. Zarnik in dr. Moše. Družavno pravdnštvo je zastopal baron Gleispach iz Gradca.

Milodare za družine rezervistov in ranjence. II. razkaz milodarov, došlih odbora v podporo ubogim družinam v vojno službo poklicanih rezervistov. Podarili so gospodje: Lindemann Leopold c. k. generalmajor v pokoju 10 gl.—Jassovetzy Stefan 3 gl.—Oseška občina 5 gl.—farmaceutični gremij v Gorici 20 gl.—Dom. Decolle 10 gl.—Rossi Franc 5 gl.—R. D. V. 5 gl.—Nj. E. Karol grof Coronini 5 gl.—Samostan milosrčnih bratov 5 gl.—Adolf Moser 30 gl.—Erazem Fibich c. k. nadlieutenant 20 gl.—Bernard pl. Riccabona 10 gl.—Hieronim Prister iz Zagreba 20 gl.—Občina Solkan 12 gl. 3 kr.—Iv. K. Michelitsch 10 gl.—Županstvo S. Vid pod Cervinjanom 25 gl.—Županstvo Muscoli 33 gl. 50 kr.—Brata Angel in Albert Levi 100 gl.—Frid. dr. Della Bona 5 gl.—Avgust vitez Böckmann 25 gl.—Papirnica v Podgori 50 gl.—Ana Zuchiatti (v srebru) 5 gl.—Županstvo Mariano 8 gl. 96 kr.—Po slav. uredništvu „L'Eco del Litorale“ je došlo 166 gl. 10 kr.—in sicer so podarili: Nj. Vis. knezo-nadškof 40 gl.—Evgenij dr. Valussi 10 gl.—Anton Sessich 5 gl.—Tekla vdova Kersovani 2 gl.—Stefan Levpošek 2 gl.—Mons. Avgustin baron Codelli 20 gl.—Alojz dr. Zorn 10 gl.—Grusovin Josip 10 gl.—Farani iz Koprive (v Furlaniji) 3 gl.—Mons. Josip Tuni 5 gl.—Mons. Ivan Abram 5 gl.—Monsig. Andrej Legisa 4 gl.—Peter Merlo 2 gl.—Josip Čermel 4 gl.—Mons. Bensa Stefan 5 gl.—Mons. Kofol Stefan 5 gl.—Miha Bolter 5 gl.—Milost M. župnik 5 gl., in po njem Maniaco Jakob 60 kr.—Kubačević Jak. 5 gl.—P. G. v srebru 4 gl.—Komel Gregor 1 gl.—Tonsig Anton 1 gl.—Tabaj Anton 1 gl.—Bastiančić Ivan 1 gl.—Barazzetti Alojz 1 gl.—Sirk Kristian 3 gl.—Nardin Kar-50 kr.—Kumar Urša 50 kr.—Vsega skupaj 623 gl. 59 kr. in pršteva je znesek I razkaza 1071 gl.— znaša vse skupaj 1694 gl. 59 kr.

Za ranjence: gospa Graf en zavoj rabljenega platna in cufanja K.o 1-600, gospod Stefan Jassovetzy 3 gl.—Tomaž Clement 2 gl.—Po gospe baronovi pl. Rechbach-Coronini je došlo: od gospe Lina Steinhart 5 gl.—od g. baronovke Rechbach-Coronini en zavoj Listrovih povež K.o 2-450,—od g. Elize Tanze platenine K.o 2-400,—od g. grofinje Rozalije Strassoldo-Grafenberg platenine K.o 2-900,—N. N. en zavoj cufanja K.o 0-350 in še eden K.o 0-200,—od občine Morarske K.o 4 platenine, od gosp. N. N. 20 gl., od Marianske župnije 5 gl., Denara skupaj 35 gld.

V Gorici 7. sept. 1878.

Za odbor denarničar A. pl. PAULETIG.

Tužnega srca naznanjajo podpisani v svojem in drugih sorodnikov imenu bitko zgubo svojega preljubljenega očeta, oziroma tasta in starega očeta

ANTONA MALNIČ-A

ki je po kratki, hudi bolezni, danes 11. sept. 1878 ob 9. uri zjutraj, previden se sv. sakramenti, 91 let star v Gospodu zaspal.

Pogreb je 13. t. m. ob 9. uri zjutraj.

V Kanalu 11. septembra 1878.

Franc Malnič, kot sin	Henrik Malnič, kot unuk.
Ivan Malnič, „	Rihard Malnič, „
Terezija Malnič, omožena	Marija Franciška Malnič, kot unukinja.
Leban, kot hči.	Stefanija Malnič, kot unukinja.
Orijela Malnič, r. Sandrini	Marija Aloj. Malnič, „
kot nevesta.	Eleonora Malnič, „
Roza Malnič, kot nevesta.	

Dunajska borza.

	13 sept.
Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gl. 40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62 „ 35 „
Zlata renta	71 „ 40 „
1860 drž. posojilo	110 „ 50 „
Akije narodne banke	790 „ — „
Kreditne akcije	232 „ — „
London	116 „ 65 „
Srebro	100 „ 15 „
Napol.	9 „ 33 „
C. kr. cekini	5 „ 55 „
Državne marke	

Pijančevanje tuni v dohujšej meri, ozdravlja pod garancijo, tudi za bolnik za to ne vé, in da se zdravju ne škoduje, iznajdnik TH. KONETZKY, izdelavec dišav v BER-LINU, N. Bernauerstrasse Nr. 99. Vpliv te iznajdbe je zdravstveni zbor preiskaval, in so bolniki pred kr. sodnijami s pritego potrdili. Naj se tedaj naravnost pri meni naroči, in ne zmeni na ponarejevalce. Zahvalna pisma zastoj in franko.

Važno oznanilo.

S pomočjo slavnoznanega prahu Iwells zamore si vsakdo v nekaterih minutih, in ne da bi se motil z umetno zloženimi stroji, napravljati PIVO, odlično po svojem okusu in po zdravstvenih lastnostih in nič niže od onih piv, ki se narejajo v Čaveni, na Dunaji, na Bavarskem, in sicer prav po ceni, kajti liter stane, če se vsi stroški vračunijo, samo 14 centezimov.

Navadna cena zaboja za 125 litrov 6 gld.

„ „ „ „ 60 „ 3 „

„ „ „ „ 30 „ 2 „

(Prosto poštnine v vsej Italiji in Avstriji.)

V vsakem zaboju je prav razumljiv poduk, kako se ima ravnati, kar je tako lahko, da se ni mogoče zmotiti.

Naročuje se pri

G. Perino in Coggiola (Italia).

40 kamujelomcev, 5 zidarjev, 50 delalcev in 1 kovač se takoj sprejmejo v službo pri izdelovanji Weiz-Passail-ske ceste.

Starbeni-Podvzetnik Frasniker WEIZ (Štajersko).

Prva in najcenejša zaloga

SOLSKIH KNJIG

za vse šole, ob enem prodaja učnih knjig c. k. zaloge šolskih knjig na Dunaji.

Trajno vezanje knjig se preskrbi za samo 10 kr. od knjige.

Vsa pisna priprava, posebno zapisne knjižice, priprava za risanje itd. je tu na izbor po prav spodobnih cenah.

FR. WOKULAT, knjigotrtec.

Wir empfehlen geschäftl. als Beates und Preiswürdigates

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2, -

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Uradno potrjena

privatna trgovska in odgojevalna učilnica
v Mariboru na Štajerskem.

Drugo šolsko leto te učilnice, katera ima dva letnika, se pričinja z dnem 15. septembra t. l. V penzjonat, kateri je z njo združen, ne sprejemajo se samo učenci navedenega zavoda, nego tudi gimnazijalci in realci.

Kdor želi prejeti letno poročilo ali v obče kaj natančnega poizvedeti, naj izvoli pisati ob pravem časi

prof. Petru Resch,
vlastniku in ravnatelju zavodovemu.

Poziv učiteljem-organistom!

V Štjaku je razpisana služba učitelja do 15. septembra t. l. S to službo je tudi sklenjena služba organista s plačo 19 hektolitrov mošta.

V Štjaku dne 28. avgusta 1878.

AND. TRAMPUŠ,
župan.